

CITES non detriment findings

for havpattedyr i Grønland 2017

**Greenland Institute of Natural Resources,
CITES Scientific Authority in Greenland**

Vurdering af bæredygtig eksport for CITES liste II arter fra Grønland, 2017

Indledning

Grønland er omfattet af CITES (Convention on International Trade in Endangered Species) også kendt som ”Washington konventionen”, og er herigennem forpligtet til at overholde CITES regler for eksport af produkter fra truede dyr. Disse er listet på 3 forskellige lister, der angiver hvor truet en art er af handel, og hvilke krav til tilladelser der er i forbindelse med eksport og import.

Liste 1: CITES vurderer at disse arter er truet af udryddelse, og de må derfor ikke eksporteres eller importeres. For havpattedyr i Grønland, inkluderer liste 1 alle storhvaler, med undtagelse af vågehval i Vestgrønland.

Liste 2: Truede arter der skal følges nøje, og hvor international handel skal kontrolleres. Produkter fra disse arter kan eksporteres og importeres, hvis der foreligger en såkaldt NDF (Non Detriment Finding). Denne angiver, at det vurderes, at en eksport ikke vil skade bestanden. Grønlandske arter på liste 2 inkluderer vågehvaler i Vestgrønland, alle småhvaler og isbjørn.

Liste 3: Mindre truede arter hvor international handel skal kontrolleres, hvis det kræves af et medlemsland. Arter på denne liste kan normalt eksporteres og importeres uden en NDF, og for havpattedyr i Grønland er hvalros på liste 3.

CITES er tiltrådt af op mod 200 lande. Konventionen omfatter udelukkende international handel (eksport), og regulerer således ikke fangst som sådan.

For hvert medlemsland er der en Administrativ Myndighed og en Videnskabelig Myndighed. I Grønland er den administrerende myndighed Departementet for Miljø og Natur, mens Grønlands Naturinstitut er udpeget af Selvstyret som videnskabelig myndighed. Dette er nedfældet i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 12 af 13. september 2004 om eksport og import af vilde dyr og planter mv. omfattet af konventionen af 3. marts 1973 om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter (Washingtonkonventionen/CITES).

Non Detriment Finding, NDF

Den videnskabelige myndighed står for vurdering og udarbejdelse af en Non Detriment Finding, NDF, før eksport kan tillades af den administrerende myndighed.

Arter der jævnligt fanges i Grønland, som er omfattet af krav om NDF, og som kunne danne baggrund for eksport omfatter: Isbjørn, vågehval i Vestgrønland, narhval, hvidhval, marsvin,

grindehval, spækhugger og hvidnæset delfin. For disse arter foretager Grønlands Naturinstitut nu årligt en vurdering. Efter forespørgsel fra den Administrative Myndighed foretages der endvidere en NDF-vurdering for hvalros, da import til EU lande er underlagt strengere krav der kan sidestilles med liste 2 i CITES. For øvrige arter, der kun fanges i mindre antal, foretages vurderingen efter behov.

Som grundlag for NDF-vurderingen anvender Grønlands Naturinstitut retningslinjer anbefalet af CITES i bl.a. Conf 16.7. fra COP17¹, og CITES Scientific Authorities Checklist doc 11.3².

Retningslinjerne omfatter bl.a.:

- at den bedste videnskabelige information danner grundlag for en NDF
- at en NDF er resultatet af en videnskabelig vurdering der anviser om eksport kan være skadelig eller ej. Herunder om den overordnede fangst af arten vurderes at være bæredygtig.
- at usikkerhed vedr. status for en art medfører at den videnskabelige myndighed konkluderer, at der foreligger et utilstrækkeligt grundlag for en NDF
- at arten bevares i hele sit udbredelsesområde
- at adaptiv forvaltning, som inkluderer regulering af fangsten og monitoring/overvågning er etableret

Tilsvarende retningslinjer for udarbejdelsen af NDF anvendes også i Canada. Administrativt er der dog forvaltningsmæssige forskelle mellem Grønland og Canada. I Canada sikrer et sporings-system, at et givet produkt følges af en angivelse af hvilken bestand produktet stammer fra. Således gives der i Canada, afhængig af bæredygtigheds status, en NDF-erklæring for nogle isbjørnebestande, men ikke for andre (f.eks. Baffin Bay).

Øversigt og konklusion

Fangsten af vågehval i Vestgrønland følger den videnskabelige rådgivning fra den Internationale Hvalfangstkommission, og der kan derfor afgives en NDF for denne bestand.

For narhval, hvidhval, hvalros og isbjørn foretages der ligeledes regelmæssig international vurdering af bæredygtigheden af fangsten. For disse arter opdateres en vurdering af bæredygtigheden årligt i relation til CITES. For 2017 gives en NDF erklæring for hvidhval og hvalros, mens dette ikke er muligt for narhval og isbjørn. Dette skyldes, at fangsten overstiger rådgivningen for bæredygtighed i tre bestande af narhval (Melville Bugt, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq), og at der p.t. ikke foreligger en gældende rådgivning for isbjørn i Grønland.

For de fleste arter af småhvaler foreligger der ikke en videnskabelig vurdering af bæredygtigheden af fangsten, og uden et sådant videnskabeligt grundlag kan der ikke afgives en NDF-erklæring.

Fra 2016 til 2017 er der sket en fremgang i antallet af bestande, hvor fangsten vurderes bæredygtig. Disse bestande er hvalros for alle tre grønlandske bestande, og for narhval i Inglefield Bredning.

¹ <https://cites.org/sites/default/files/document/E-Res-16-07-R17.pdf>

² <https://cites.org/eng/cop/11/info/03.pdf>

Tabel over gældende NDF'er for 2017. Grøn = NDF Rød = Ingen NDF

Vågehval i Vestgrønland	Narhval	Hvidhval
Andre småhvaler ³	Hvalros	Isbjørn

Baggrund

Den første vurdering af en NDF i Grønland var narhval i 2006. Denne resulterede ikke i en NDF, men fra 2009 opnåede narhvalfangsten en NDF. De første vurderinger for hvidhval, isbjørn og hvalros er fra 2007, og her opnåede hvidhval en NDF. Ved en revurdering i 2011 opnåede hvalros en NDF som blev bekræftet i 2015. I 2016 blev der afgivet NDF for hvidhval, og vågehval i Vestgrønland, mens der ikke var grundlag for isbjørn, hvalros, narhval, marsvin, grindehval, hvidnæse delfiner og spækhugger.

Indtil 2015 er disse erklæringer blev udarbejdet efter forespørgsel fra Grønlands Selvstyre, og blev opdateret uregelmæssigt. Fra 2016 er der indført en arbejdsprocedure, der sikrer, at erklæringerne opdateres årligt, således at de stemmer overens med de aktuelle forhold. Herudover blev en vurdering indført for fire arter af småhvaler hvor der er en fangst, men ingen regelmæssig vurdering af bæredygtigheden af fangsten. Disse arter er marsvin, grindehval, hvidnæset delfin og spækhugger. For disse arter er fangsten ureguleret, og der er usikkerhed om fangsttallene. Endvidere foreligger der ikke bestandsopgørelser eller international rådgivning om udnyttelsesniveau. Der er således en høj grad af usikkerhed vedr. status og ikke tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en NDF for disse arter.

I de første erklæringer vurderedes en række forhold, der måtte have indflydelse på eksportens betydning for udnyttelsen af de forskellige arter. For narhval, isbjørn og hvalros kan det ikke udelukkes, at eksporten har en reel indflydelse, da det er økonomisk betydningsfulde produkter, der eksporteres fra dyrene. Det betyder, at det reelt er bæredygtigheden af den samlede fangst, der bestemmer, om der kan afgives en NDF erklæring. For hvidhvalen og andre småhvaler er eksporten af andet end spiselige produkter formentlig ikke en trussel i sig selv. Samme bæredygtighedsprincip følger dog for alle arter jf. CITES retningslinjer, således at en NDF erklæring er en vurdering af, at udnyttelsen af arten i Grønland er bæredygtig.

I vurderingen af bæredygtighed er det vurderet om den totale fangst er bæredygtig i forhold til den videnskabelige rådgivning fra IWC⁴, NAMMCO⁵, JCNB⁶, JCPB⁷ eller IUCN/PBSG⁸. Denne vurdering inkluderer dyr, der går tabt i jagten. Da der ikke foreligger pålidelige tal for, hvor mange hvidhval, narhval og hvalrosser, der går tabt i jagten per år, er der anvendt de tabsrater, der ligger til grund for rådgivningen. Selv om nogle af disse tabsrater kan diskuteres, er det vigtigt at bruge de samme tabsrater, når bæredygtigheden af fangsten skal vurderes. Dette

³ Marsvin, grindehval, hvidnæset delfin og spækhugger

⁴ International Whaling Commission

⁵ North Atlantic Marine Mammal Commission

⁶ Canada - Greenland Joint Commission for Narwhal and Beluga

⁷ Canada – Greenland Joint Commission for Polar Bear

⁸ The Polar Bear Specialist Group under the International Union for the Conservation of Nature

skyldes, at et overvurderet historisk tab også kan give en overvurdering af den fremtidige bæredygtige udnyttelse. Ligeledes skal disse fangsttal inkludere dyr, der er fanget uden for kvoten; det være sig f.eks. isbjørne, der er nedlagt i selvforsvar, eller hvaler, der aflives, fordi de har viklet sig ind i garn. Hvaler, der fanges fra sassat, er ikke medregnet, da disse ses som en del af den naturlige dødelighed.

Den videnskabelige rådgivning søger typisk at fastlægge en gennemsnitlig årlig fangst, der anses som bæredygtig over en årrække, og som sådan er der rum for, at den årlige fangst kan svinge omkring dette niveau. Dette er også typisk afspejlet i kvoterne, hvor det for en del arter er muligt at overføre fangst mellem år, således at en overfangst et år kan fratrækkes næste års kvote, mens en underfangst kan øge kvoten det næste år. For at undgå år til år svingninger i NDF vurderes bæredygtigheden derfor over en tre årig periode, hvor det vurderes om den totale fangst de sidste tre år har været mindre end eller lig med den totale anbefalede fangst (svarende til den videnskabelige rådgivning fra IWC, NAMMCO, JCNB, JCPB og IUCN/PBSG) for den samme periode. Bemærk at den tre-årige vurdering er til for at reducere uhensigtsmæssige svingninger, og det er således ikke altid et absolut krav for, at der kan afgives en NDF erklæring.

Sidst men ikke mindst, skal vurderingen foretages per bestand, og det er kun, hvis fangsten er bæredygtig for alle bestande i Grønland for en art, at der kan afgives en NDF erklæring, idet der i Grønland ikke er et sporingssystem, der kan fastslå fra hvilken bestand, et givet produkt kommer. For bestande, som deles med Canada, er fangst (og tab) i Canada taget med i beregningen af bæredygtighed.

Narhval

Perioden fra 2014 til 2015 er dækket af 2012-rådgivningen fra NAMMCO/JCNC, mens 2016 falder ind under 2015-rådgivningen. For Vestgrønland skal det bemærkes, at 2014/2015-rådgivningen var speciel, da den kun var for fangede dyr (angivet med * i tabellen), mens rådgivningen for 2016 og Østgrønland var inklusive tab. Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Det bør i øvrigt bemærkes at rådgivningen for narhval i Vestgrønland er udregnet per fangstområde baseret på fordelingen af fangster og bestande i Canada og Vestgrønland. Der skal således ikke i NDF'en tages højde for fangster i Canada, da dette allerede er indregnet i rådgivningen.

Samlet set kan der ikke gives en NDF erklæring for narhval i Grønland, da fangsten overstiger rådgivningen i Melville Bugt, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq.

Etah	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	7.5 % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning¹
2014	-	-	-	-	-	ingen
2015	-	-	-	-	-	ingen
2016	0	-	-	0	0	5
i alt	0	-	-	-	-	5

¹ Første rådgivning for narhvaler i Etah er for 2016

Inglefield Bredning	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	7.5 % Tab	Anden aflivning	Fangst* / Total	Rådgivning
2014	102	0	(8)	0	102*	85*
2015	75	0	(6)	0	75*	85*
2016	81	0	6	0	87	98
i alt	258	0	20	0	264	268

Melville Bugt	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Fangst* / Total	Rådgivning
2014	113	0	(17)	0	113*	81*
2015	71	0	(11)	0	71*	81*
2016	91	0	14	0	105	70
i alt	275	0	42	0	289	232

Uummanaq	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Fangst* / Total	Rådgivning
2014	69	0	(10)	0	69*	85*

2015	42	0	(6)	0	42*	85*
2016	120	0	18	0	138	154
i alt	231	0	34	0	249	324

Disko Bugt	Rapporteret Fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Fangst* / Total	Rådgivning
2014	50	12	(9)	0	62*	59*
2015	30	0	(5)	0	30*	59*
2016	53	0	8	0	61	97
i alt	132	12	22	0	153	215

Ittoqqortoormiit	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2014	63	0	9	0	72	70
2015	74	0	11	0	85	70
2016	38	0	6	0	44	50
i alt	175	0	26	0	201	190

Tasiilaq	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2014	18	0	3	0	21	18
2015	20	0	3	0	23	18
2016	15	0	2	0	17	16
i alt	53	0	8	0	61	52

Hvidhval

Fangstperioden fra 2014 til 2015 er dækket af 2012-rådgivningen fra NAMMCO/JCNCB, mens 2016 falder ind under 2015-rådgivningen. Rådgivningen inkluderede et gennemsnitligt tab på 8,5%, og den er gældende for vinterfangsten i Vestgrønland. Der skal derfor der ikke i denne NDF skal tages hensyn til fangster i Canada. For vinterjagten i Qaanaaq er rådgivningen, at en fangst på det nuværende niveau er bæredygtig.

Det vides ikke, i hvilket omfang tab er inkluderet i den rapporterede fangst, og udgangspunktet er her, at den ikke er inkluderet. Der afgives en NDF erklæring for hvidhval i Grønland, da fangsten plus det forventede tab ligger under den samlede rådgivning per bestand.

Vest Grønland	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	8.5 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2014	240	0	20	0	260	310
2015	120	0	10	0	130	310
2016	187	0	16	0	203	320
i alt	547	0	46	0	593	940

Qaanaaq	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	5.0 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2014	31	0	2	0	33	fangst ok
2015	7	0	0	0	7	fangst ok
2016	16	0	1	0	17	fangst ok
i alt	54	0	3	0	57	fangst ok

Hvalros

Fangsten i 2014 falder under NAMMCO-rådgivningen fra 2010, mens fangsten i 2015 og 2016 relaterer til NAMMCO-rådgivningen fra 2014 (2013 Annual Report); med undtagelse af Qaanaaq hvor fangsterne i 2016 falder under rådgivningen fra 2015 (SC/22/2015). Rådgivningen for 2010 og 2014 inkluderer dyr, der går tabt i fangsten, mens 2015 rådgivningen for Qaanaaq er opgivet i dyr der er fanget (angivet med *).

For Qaanaaq er fangsterne for det tre årlige gennemsnit stadigvæk en smule større end den samlede rådgivning for perioden. Dog afgives der en NDF erklæring, da kvoten for 2016 fulgte rådgivningen, og de samlede fangster for 2015 og 2016 lå under rådgivningen.

Qaanaaq	Rapporteret fangst	Urappporteret Fangst	Canadisk fangst	15 % tab	Anden aflivning	Total / Fangst*	Rådgivning
2014	67	0	7	11	0	85	68
2015	74	0	7	12	0	93	93
2016	74	0	7	12	0	74*	85*
i alt	215	0	21	35	0	252	246

Vest Grønland	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	Canadisk fangst	15 % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2014	52	1#	16	10	0	79	89
2015	53	0	16	10	0	79	100
2016	52	1#	16	10	0	79	100
i alt	157	2	48	30	0	237	289

Øst Grønland	Rapporteret fangst	Urappporteret fangst	11.5 % tab	Anden aflivning	Total	Rådgivning
2014	8	3#	1	0	12	20
2015	4	0	0	0	4	20
2016	9	1#	1	0	11	20
i alt	21	4	2	0	27	60

#Ulovlige fangster

Isbjørn

Den seneste rådgivning for isbjørn er fra 2010, og den er baseret på tal fra 1993-97 for bestandene i Kane Basin (KB) og Baffin Bugt (BB). I 2012 konkluderede The Canada/Greenland Joint Commission on Polar Bears (JCPB), at rådgivningen var forældet. Ny rådgivning forventes i løbet af sommeren 2017. Der findes heller ingen rådgivning for bestanden i Østgrønland. Uden en rådgivning, kan der ikke afgives en NDF.

Kane Basin	Rapporteret fangst	Urapporert Fangst	Canadisk fangst ⁹	? % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2014	5	0	0	-	0	5	Ingen
2015	6	0	0	-	0	6	Ingen
2016	4	0	0	-	2	6	Ingen
i alt	15	0	0	-	2	17	Ingen

Baffin Bay	Rapporteret fangst	Urapporert Fangst	Canadisk Fangst ⁹	? % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2014	70	0	67	-	1	138	Ingen
2015	72	0	63	-	1	136	Ingen
2016	49	0	-	-	1	-	Ingen
i alt	191	0	-	-	-	-	Ingen

Davis Strait	Rapporteret fangst	Urapporert fangst	Canadisk Fangst ¹⁰	? % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2014	3	0	112	-	0	115	Ingen
2015	0	0	82	-	0	82	Ingen
2016	3	0	-	-	0	-	Ingen
i alt	6	0	-	-	0	-	Ingen

Øst Grønland	Rapporteret fangst	Urapporert fangst	? % tab	Anden Aflivning	Total	Rådgivning
2014	65	0	-	1	66	Ingen
2015	64	0	-	7	71	Ingen
2016	64	0	-	7	71	Ingen
i alt	193	0	-	15	208	Ingen

⁹ Canadiske tal givet fra juli den forrige år til juni. Data for Nunavut fra Polar Bear Harvest Reports, <http://www.gov.nu.ca/environnement/information/wildlife-research-reports>. Data fra 2016 ikke tilgængelig endnu

¹⁰ Fangster fra Nunavut og Quebec. Data for Quebec er baseret på frivillig afrapportering fra fangere og stammer fra: Ministère des Forêts, de la Faune et des Parcs, upubliceret. Data fra 2016 ikke tilgængelig endnu